

NEDERLANDSE
ORDE VAN
ADVOCATEN

De Staatssecretaris van Justitie,
mevrouw mr. N. Albayrak
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Den Haag, 27 mei 2008

Dossiernummer:

Doorkiesnummer: 070-335 35 11

Faxnummer: 070-335 35 32

Betreft: Adviesaanvraag conceptwetsvoorstel Advocatenwet

Mevrouw de Staatssecretaris,

De advocatuur is kritisch over uw voorstel. Een nieuwe Advocatenwet achten wij en onze achterban zeer belangrijk. Het wijzigen van de Advocatenwet mag geen haastklus zijn. Wij hebben het uitgebreid besproken met het College van Afgevaardigden. Het commentaar van het College is in ons advies verwerkt. Dit advies bestaat uit deze brief waarin we ons voornaamste commentaar verwoorden. In de bijlage vindt u meer gedetailleerd commentaar.

Onze hoofdpunten zijn deze:

1. Hervorming Advocatenwet nodig

De voorstellen zien alleen op de implementatie van de voorstellen van de commissie-Van Wijmen. Wat de Orde betreft is dat een gemiste kans. Er is een groot aantal onderwerpen waarvan wij menen dat die eveneens aanpassing behoeven. Andere onderwerpen op grond waarvan de Advocatenwet gewijzigd moet worden zijn onder andere de wet afschaffing procureaat, de spoedwet tuchtrecht, implementatie dienstenrichtlijn en de wet wijziging BaMa-structuur. Ook het advocatentuchtrecht moet op onderdelen aan de huidige tijd worden aangepast. Mogelijk dat ook de toekomstige gerechtelijke kaart van Nederland aanleiding tot wijziging van de Advocatenwet kan zijn.

De Advocatenwet stamt uit 1952 en is verouderd. De advocatuur is sindsdien, zoals u zelf bij de toelichting op uw voorstel voor wijziging van de Advocatenwet aangeeft, erg veranderd. Die veranderingen vragen nieuwe, onderling samenhangende aanpakken in bestuur en toezicht. De nieuwe wet moet er weer vijftig jaar tegenaan kunnen.

Wij vinden dat deze notie ontbreekt in het voorstel. Natuurlijk begrijpen wij dat u de politieke verantwoordelijkheid heeft voor een voortvarende realisering van de door het kabinet overgenomen voorstellen van de commissie-Van Wijmen. Dat heeft u ook gedaan door het voorliggend voorstel te presenteren. Maar daarmee is minder dan het halve huis gerestaureerd. Wij menen dat het publieke belang van een wettelijk goed

gereguleerde advocatuur het waard is te verankeren in een grondiger aangepaste Advocatenwet, ook al kost dat meer tijd. Door nu alleen de voorstellen van de commissie-Van Wijmen te implementeren ontstaat een lappendeken, hetgeen ten koste gaat van de structuur en het overzicht. De Orde is zeer gaarne bereid met Justitie samen te werken aan een grondige herziening van de Advocatenwet.

2. Bijzonder beroep

Wij zijn van mening dat het voorstel onvoldoende rekening houdt met het bijzondere van het beroep van advocaat. De toelichting noemt dit wel, maar zet in par. 4 dat bijzonder karakter vooral in de sleutel van de kwaliteit. Naar onze mening gaat het bijzondere verder. Het bijzondere zit in de onafhankelijkheid van de advocaat en van de advocatuur. Ook deze “kernwaarde” onderkent u, maar uw voorstel verbindt daaraan naar onze mening niet de juiste gevolgen. Deze kernwaarde houdt ook een opdracht aan de overheid in. De overheid dient zich te onthouden van inmenging in de praktijkuitoefening. Advocaten zijn bovendien geen ongecontroleerde dienstverleners. Integendeel, de rechter, de cliënt, de tegenpartij, de deken, de tuchtrechter, allemaal zijn zij corrigerende spelers.

Zo gaat Justitie door het creëren van het preventief toezicht (artikel 28) dichter dan gewenst op de advocatuur zitten. De verwijzing naar de wet op het notarisambt miskent het geheel verschillend karakter van beide beroepsgroepen. Uit de zeer uitvoerige beschouwingen in de toelichting over wat een advocaat allemaal te doen en te laten zou hebben (bij kernwaarden, in het bijzonder bij wat over de publieke verantwoordelijkheid is opgemerkt) blijken opvattingen over hoe een advocaat zich te gedragen heeft of zijn praktijk heeft in te richten, die de overheid of wetgever niet goed kan beoordelen. Ook de onmiskenbare sfeer van “vroeger was het met die advocaten allemaal veel beter” – “dreigende erosie” heet het bijvoorbeeld op p. 6 MvT - strookt niet met de werkelijkheid.

Waar het vakbekwaamheid en integriteitstoezicht betreft spreken die beschouwingen daarenboven grote groepen advocaten niet aan, zeker de kantoren niet met veel meer sophisticated systemen dan waarop de toelichting doelt. De opdracht neergelegd in art. 28a is reeds in dit licht onnodig en brengt de overheid voorts ook in dit opzicht te dicht op de advocatuur. De wetgever heeft juist vanwege de onafhankelijkheid van de advocatuur gekozen voor de Orde als openbaar lichaam met verordenende bevoegdheid en voor een handhavinginstrumentarium via de deken en de tuchtrechter. Dat getuigt van vertrouwen en afstand tussen overheid en advocatuur. Dit evenwicht bewaren Justitie en Orde al meer dan vijftig jaar en dat moet zo blijven. De Orde waardeert het zeer dat uw voorstel hierin geen verandering brengt. Zij is zich overigens zeer goed bewust dat dit een grote verantwoordelijkheid van haar vergt.

In dit verband kan de publieke verantwoordelijkheid van de advocaat niet onbesproken blijven. Met opzet spreken wij niet van de zesde kernwaarde, omdat wij menen dat de publieke verantwoordelijkheid geen kernwaarde is. Zoals de toelichting nu luidt, is deze door de wetgever aan de advocaat toegedichte verantwoordelijkheid overbodig. De advocaat dient zijn cliënt. Niet blind maar kritisch. Partijdigheid, onafhankelijkheid en

vertrouwelijkheid staan voorop en maken het wezen van het beroep uit. De goede advocaat draagt dus eo ipso bij aan het algemeen belang van een goede rechtsbedeling en dient in zoverre het publiek belang. Hij is een van de spelers op het veld van de rechtsbedeling en heeft zich te houden aan overheids- en orderegels.

De toelichting lijkt verder te gaan. De toelichting spreekt niet over een kernwaarde zoals de eerste vijf onmiskenbaar zijn, maar over afweging van concrete belangen. Inderdaad moeten soms andere belangen dan die van de klant in acht worden genomen (zo bijvoorbeeld onze gedragsregel 10 over de informatieverschaffing in het bijzonder aan de pers). Het “zich voortdurend rekenschap ... geven van de gerechtvaardigde belangen van de wederpartij, van derden en van een goede rechtsbedeling” (MvT) of “rekening houden met het algemene belang van een goede rechtsbedeling” (art. 10a) is onduidelijk, overbodig, maar lijkt bovenal uitdrukking van een sentiment of frustratie bij de overheid of wetgever gedrag van advocaten te willen veranderen. Dat is niet nodig. Daar hebben we de tuchtrechter voor, die ook de door de advocaat gemaakte belangenafweging kan toetsen. In de bijlage wordt ons standpunt nog nader toegelicht.

3. Toelichting te uitvoerig

Uit ons commentaar hierboven blijkt dat wij moeite hebben met de uitvoerigheid van de memorie van toelichting. Dit maakt het adviseren onnodig lastig. De toelichting houdt véél meer in dat de wettekst zelf. Wij adviseren u dringend de toelichting in te korten en met inachtneming van het voorgaande te verzakelijken.

Mevrouw, wij zijn te allen tijde beschikbaar voor toelichting en overleg. Zoals gezegd zijn wij eveneens graag bereid ondersteuning te bieden. Niet minder dan u voelen ook wij ons verantwoordelijk voor een goede, toekomstbestendige Advocatenwet.

Met de meeste hoogachting,

W.M.J. Bekkers
deken